

Ha visszagondolok a kezdeti időszakra, amikor elindultam, magamban mindig is büszke voltam rá, hogy szakérettségis vagyok, de gátlásaim is mindig voltak ebből adódóan. Mindig. A mai napig is, és azt hiszem, ez meg is fog maradni. Szóval nem valamiféle félszepség, vagy mit tudom én - kisebbségi érzés -, nem. De azt hiszem, ez nem csak énbennem van. Beszéltem több társammal, és mindegyikünkben volt valamiféle kis gátlás, amikor arról volt szó, hogy mi szakérettségisek vagyunk. Miért? Hát ez abból adódik, hogy valamikor korábban - sőt szentül hiszem, hogy a mai napig is - kicsit előítélettel voltak a gyorstalpaló tanfolyamok iránt, a hirtelenképzés és a munkáskáderek iránt...Lehet, hogy maguk erre azt mondják, hogy ez csak egy felfokozott érzés. Nem, nem. Az ember ezt ösztönösen érzi, a mai napig is. Nem véletlenül mondtam, hogy csak a feleségem tud róla, hogy szakérettségis vagyok, a család nem nagyon. Egyikünk sem nagyon mondja, hogy: nahát én munkáskáder voltam. Manapság azzal nem nagyon hivalkodik az ember, hogy én munkáskáder voltam, hogy én valamikor a Csepel Vasművekben dolgoztam és onnan indultam el, és lám mégis hova jutottam. Szóval a saját magam centijét bejárva vagyok itt.

Mi mindig lépéshátrányban voltunk a többiekkel szemben. Ezt a lépéshátrányt mindig le akartuk faragni, de nem tudtuk. Így voltunk, mint a teknősbéka, akinek mindig feleződik az ideje.

A szakérettségisek nemcsak értelmiségi, hanem politikai pályákra is kerültek. Ott is megvan a lépéshátrány? No most az biztos, hogy ebben előnyös helyzetben vagyunk. Éppen a minap gondolkodtam azon, hogy a szakérettségi elsődlegesen politikai képzés volt.

A főiskolán a szakérettségisek összetartozónak érezték magukat? Nem. Nem. Ez nagyon érdekes, az összetartozás érzése utána kezdett bennünk kialakulni.

(konceptiók perék hatása) Higgye el, én magamat mindig úgy tartottam, hogy nekem nem szabad megrendülni, és nem is rendültem meg...És nem is kérdőjeleztem meg semmit, de hogy miért, azt nem tudom. Valószínűleg tudatlanságból. Sőt nem is valószínű - biztos. Mert mindent jónak tartottam, mert hiszen nekem jó volt, nekem eredmény volt. Talán ha benne lettem volna a nagy központban, ha a tojáshéjon belül lettem volna....De én a tojáshéjnak csak a külső rétegén voltam.

Szóval én nagyon sokat köszönhetek a társadalomnak.

De azért komolyan mondom, sa azért ezt mindenki tudta, hogy csak jobb lehet ezután. Annak ellenére, hogy a politikai irányvonalban voltak görbe dolgok. De azt hiszem, hogy ezt a kisemberek nem is nagyon látták. Mert a kisember nem is nagyon láthatta azt, hogy fent elemzik és értékelik a dolgokat...Ki tudta, hogy miért váltották le Rákosit? Ki tudta azt, hogy miért váltották le az egyiket, a másodikat, a harmadikat... Én azt tudom, hogy én a forgatagban ösztönösen mentem mindig, vitt a forgószél.

Szóval semmiféle tudatosság nem volt bennem. Amikor (a felvételin) elmentünk és beültünk a Barcsay utcába, valami gimnáziumba, és ott megkérdezték, mi akarok lenni, hát mondom - mit tudom én, hogy mi akarok lenni. Én azt sem tudtam, hogy miért megyek oda, nemhogy azt, mi akarok lenni. Mondtam: nekem azt mondták, itt lehet továbbtanulni.

Nem tudok meghatódás nélkül beszélni erről. Azért nem tudok, mert amikor én szakérettségis voltam, s amikor kikerültem tanítani, az én szüleim a

szó igazi értelmében éheztek.

A szakérttségisek nemcsak értelmiségi, hanem politikai